

Finansdepartementet
Erik Sjöstedt
Via e-post: fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm
2021-06-18

Ert dnr
Fi2021/02030/S1

Vårt dnr
2021/079

Remissvar angående utkast till lagrådsremiss Riskskatt för kreditinstitut

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Utkastet till lagrådsremiss innehåller förslag till lag om riskskatt för kreditinstitut, förslag till lag om ändring i lagen om riskskatt för kreditinstitut, förslag till lag om ändring i lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt och förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

I utkastet görs bedömningen att beskattningen av kreditinstitut som vid en finansiell kris riskerar att orsaka väsentliga indirekta kostnader för samhället bör öka. Därför föreslås att ett kreditinstitut ska betala riskskatt till staten om summan av kreditinstitutets skulder vid beskattningsårets ingång överstiger ett gränsvärde. För utländska kreditinstitut ska endast skulder hänförliga till verksamhet som kreditinstitutet bedriver från filial i Sverige beaktas. Om kreditinstitutet ingår i en koncern ska gränsvärdet gälla sammantaget för alla kreditinstitut i koncernen. Gränsvärdet föreslås uppgå till 150 miljarder kronor för beskattningsår som påbörjas under år 2022. Gränsvärdet ska därefter årligen indexeras. För beskattningsår som påbörjas under 2022 ska skatt betalas med 0,05 procent av beskattningsunderlaget. För beskattningsår som påbörjas under 2023 och senare år ska skatt betalas med 0,06 procent av beskattningsunderlaget.

Utkastet till lagrådsremiss har föregåtts av en promemoria Riskskatt för vissa kreditinstitut som NNR besvarade den 09 november 2020.

Problembeskrivning

NNR noterar att syftet med förslaget i lagrådsremissen handlar om att stärka de offentliga finanserna för att därigenom skapa utrymme för att klara en framtida finansiell kris. Dock ska intäkterna från riskskatten inte avskiljas för att vara direkt tillgängliga vid en finansiell kris. Istället ska skatteintäkterna gå direkt in i statskassan. Intäkten från skatten beräknas bli ca 6 miljarder kronor. Med denna konstruktion uppfattar dock NNR att syftet när som helst skulle kunna förfelas om statens utgifter skulle ökas med exempelvis 6 miljarder genom en kostnadsdrivande reform. Statens totala finanser är alltså garanten för att Sverige kan hantera en finansiell kris utan alltför allvarliga följder. Statens finanser påverkas dock i nästintill obefintlig grad av en förstärkning på 6 miljarder. Nyttan av reformen i jämförelse med målbilden att hantera en finansiell kris måste därför betraktas som mycket liten. Denna lilla nytta måste vägas mot de kostnader som företagen och samhället kan förorsakas av exempelvis en snedvridning av konkurrensen.

Konsekvenser

Utredningen skriver att riskskatten kommer att minska finansieringsföretagens vinster, och inte få några indirekta effekter av betydelse. Indirekta effekter skulle kunna handla om att riskskattens kostnader läggs på priset mot kunderna, dvs lägre inlåningsräntor, högre utlåningsräntor och högre avgifter. I lagrådsremissen beskrivs i avsnitt 8.2 hur man utgått från Finansdepartementets beräkningskonventioner vid ändrade skatte- och avgiftsregler när man gjort ett antagande om oförändrat beteende.

NNR menar att de indirekta effekterna kan bli olika beroende på vilken typ av kundföretag det handlar om. Om ett stort svenskt företag med tillgång till de internationella lånemarknaderna får mindre förmånliga erbjudanden från sin svenska bank kan man välja att låna upp pengar utomlands istället. Små och medelstora svenska företag och då särskilt svenska småföretag har inte samma möjligheter på de internationella lånemarknaderna utan skulle istället se sig tvungna att acceptera sämre villkor. Detta innebär i sin tur att pressen på finansieringsföretagen blir relativt liten att inte övervältra kostnaden för riskskatten på kunderna. Detta innebär generellt försämrade finansieringsmöjligheter och dyrare investeringar för 99,9 procent av de svenska företagen, vilket i sin tur får konsekvenser för förutsättningarna för återhämtning, sysselsättning och tillväxt. De allvarliga ekonomiska effekterna av pandemin gör återhämtning och tillväxt än viktigare. De sammanlagda kostnaderna för indirekta effekter på företagen och den svenska ekonomin behöver bättre beräknas och redovisas i underlagen för att kunna vägas mot nyttan. Detta behöver redovisas för att underlagen ska kunna ligga till grund för lagstiftning.

En indirekt effekt av att de internationella lånemarknaderna blir mer attraktiva för större svenska företag skulle kunna bli att skuldsättning utanför det svenska banksystemet och de område som omfattas av Finansinspektionens tillsyn, skulle öka. NNR har svårt att se hur detta skulle gynna den finansiella stabiliteten. Denna potentiella effekt behöver beskrivas i konsekvensutredningen.

Det finns redan ett antal regelverk på både EU-nivå och på svensk statlig nivå som är utfärdade för att motverka finansiell instabilitet. NNR saknar en beskrivning av hur den nu aktuella riskskatten är avsedd att passa in i det redan gällande regelverket och om det kan finnas negativa effekter av potentiella krockar mellan desamma. Exempelvis frågar sig NNR hur reglerna omkring resolution förstärks eller försvagas genom riskskattens införande. En beskrivning av samverkan mellan regelverket behöver ingå på ett tydligare sätt i lagrådsremissen.

När det gäller riskerna för det finansiella systemet i Sverige saknar NNR en beskrivning av hur stor risken är för att de svenska finansiella aktörerna skulle orsaka en finansiell kris, jämfört med hur stor risken är för att en utländsk aktör i en annan del av världen skulle vara orsaken. Detta handlar om att visa på ett behov av en riskskatt för svenska finansiella aktörer.

I övrigt hänvisar NNR till det svar som lämnades den 9 november 2020 angående promemorian Riskskatt för vissa kreditinstitut.

Slutsats

NNR finner att underlaget på inget sätt visat att förslaget är legitimt och är kostnadseffektivt. Problemformuleringen är svag och det finns inget som pekar att detta skulle vara en balanserad och evidensbaserad lösning. Mot denna bakgrund avstyrker vi förslaget som presenteras i lagrådsremissen.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist